

Pokud přijde na národní prosperitu, nezapomeňme na kulturu

svobodny-svet.cz/pokud-prijde-na-narodni-prosperitu-nezapomenme-na-kulturu

24. února 2023

BAWERK.EU

V pozdější době měl Douglas North pravdu, když zdůrazňoval to, že instituce určují dlouhodobý ekonomický růst. Nicméně, i přes jeho genialitu při vnímání vztahů mezi ekonomikou a jinými oblastmi, toho napsal North o kultuře málo. Ačkoliv vůdčí ekonomové nyní začínají brát kulturu seriosně, je zde pořád stejná představa, že všichni lidé jsou v zásadě stejní.

Na rozdíl od legendárního Davida Landese, který nebojácně klasifikoval některé kultury, jakožto nevhodné pro pokrok, většina ekonomů odmítá hodnotové soudy tím, že tvrdí, že kultura je buď funkční anebo se špatně přizpůsobuje. Pro příklad, v předindustriální době jsou lidé především soustředěni ve venkovských komunitách, sdílejí zdroje, které jim pomáhají se zajistit proti riziku. Nicméně v post industriálním kontextu, kde jsou individuální a komerční

hodnoty prvořadě, může být toto sdílení nahlíženo jakožto břemeno anebo překážka pro podnikání. Proto, kultury, které byly kdysi užitečné, mohou překážet pokroku a v zásadě se stát negativními.

Proto by bylo zemím a jednotlivcům lépe, pokud by dali některé praktiky stranou. Bez kulturní změny je modernizace nemožná, ale ze strachu před rostoucím hněvem politicky korektního davu, není většina ekonomů ochotná doporučovat kulturní změny. Říci lidem, že jejich kultura je překážkou pro pokrok, by mohlo přivodit nařčení z rasismu a být rasistou je nejhorším hříchem, který může člověk spáchat v našem současném klimatu.

Ale kulturní evoluce je právě přístupovou cestou na dráhu k modernitě, jak nám sociolog Georg Oesterdiekoff připomíná v několika článcích a knihách. Předmoderní Evropané věřili v magiku a lidové náboženství, ale příchod osvícenství a lepšího vzdělání učinil takovéto víry zastaralými. Odmítnutí dlouho zastávaných kulturních pověr je těžké, ale nutné ve snaze o to, aby opožděné země dosáhly vyššího stupně rozvoje.

Japonsko se stalo první nezápadní zemí, která se modernizovala, protože její intelektuální elity měli tu inteligenci, aby rozpoznali, že lokální instituce byly vůči jejich západním protějškům vadné. Fukuzawa Jukiči, který byl vedoucím intelektuálem a tvůrcem institucí v Japonsku 19. věku, nikdy neváhal, aby informoval své krajany o tom, že pokud se Japonsko nepřemění na inovující a průmyslovou zemi s moderním právem tak, jako jeho západní konkurenti, zůstane ekonomicky stagnující.

Dnes by podobné hloubání vyneslo intelektuálům hněv akademiků. Nicméně, ekonomové činí chudým zemím medvědí službu, když podceňují význam kultury. Bohaté a chudé země přitahují nadnárodní korporace, ale chudé země mají zřídka kdy kulturu a lidský kapitál, aby si udržely přímé zahraniční investice. David Morawetz ve své kontroverzní knize „Why the Emperor’s Clothes Are

Not Made in Colombia: A Case Study in Latin America and East Asian Manufactured Garments,“ tvrdí, že dochvilnost, produktivita a kvalita managementu nejlépe vysvětlují nadřazenost výroby v zemích Dálného východu.

Ačkoliv chudé země přitahují ještě nějaký zahraniční kapitál bez kultury výkonnosti a lidského kapitálu pohánějícího produktivitu, nevystoupají na prvotřídní světovou úroveň. Klasickým případem paradoxu vysokých zahraničních přímých investic a nízkého růstu je Jamajka. Získat investice je pro Jamajku dosti jednoduché, ale jako mnoho chudých zemí, je sužována nízkou úrovní lidského kapitálu, chatrnou samosprávou a lidmi, kteří jsou neochotni vyrábět na vysoké úrovni.

Ačkoliv Jamajka je relativně chudou zemí, Číňané a jiné etnické minority se zde činí velmi dobře. Většina jamajských Číňanů jsou potomci Hakka Číňanů (Hakků), kteří do země migrovali v 19. století, aby pracovali jakožto smluvní pracující. Hakka Číňané oceňovaní pro svoji pracovní etiku a podnikatelský rozhled, tak i přes přestěhování na Jamajku jakožto pracující, uspěli ve vytvoření mezigeneračního bohatství.

Lidé se správným kulturním charakterem vytváří v tvrdém prostředí ekonomické příležitosti. Lidé z Dálného východu skórují dosti vysoko v testech ohledně orientace na delší časové období, a žádný kapitál nemůže být vytvořen bez plánování na dlouhou dobu dopředu. Podnikání samo je riskantním procesem vyžadujícím trpělivou práci a roky plánování, tak automaticky, že skupiny, které jsou orientovány na dlouhé období budou vynikat v podnikání bez ohledu na podmínky, ve kterých se nachází.

Narozdíl od Číňanů, původní jamajská kultura se chápe lehkomyšlného materialismu a okázalé spotřeby. Sloupkař Ian Boyne lamentuje nad materialismem Jamajčanů ve svém sloupku v novinách Gleaner: „Jako lidé nejsme kulturně naladěni obětovat a odložit uspokojení tím způsobem jak to dělají na Dálném

východě. To je to proč tito mají přebytek kapitálu a my jsme mezi nejzadluženějšími na světě... To je to proč náš ministr školství, jehož filosofická znalost není zastíněna žádným jamajským politikem, může tak snadno mluvit v centru města o výdajích na vzdělávání jejich dětí, než... o tančírnách a rumu. Jděte do nějakého zchátralého domu v ghettu a pozorujte spotřebiče a přístroje. V některých z těchto domů uvidíte ploché televize a tyto nejsou zakoupeny za peníze z drog.

V podstatě jamajská kultura podporuje mezigenerační chudobu a místo reformování lokální kultury politici raději kultivují kulturu sociálních dávek spíše než kulturu blahobytu tím, že hlásají lásku k chudým. Idealizování chudoby, nicméně podněcuje zbídačování chudých, protože podnikatelé, pokrokoví intelektuálové a inovátoři, ne chudí lidé, pohání zemi kupředu. Chudoba je přirozeným stavem lidského druhu a je blíže potupě než rozvoji.

Společnost, která zápasí o to, aby se rozvinula kulturně, selže v modernizaci a udržení ekonomického růstu. Afrika zažívá nějaký růst, ale akademici se strachují o to, že tento úspěch bude brzděn okázalou spotřebou. Dokonce i současné studie měřící trpělivost, ukazují, že Afričané jsou nejméně trpěliví lidé na světě.

Je proto rozhodující to, že chudé země potřebují kulturní reformu a ne jen více peněz a prázdné fráze o dekolonizaci. Snižováním významu kultury, politicky korektní ekonomové jen zabránili chudým zemím v tom, aby se rozvinuly. Skutečností je, že země reflektuje svoje obyvatele, tak jestliže dáte Jamajčany do Singapur, dostane se do ekonomického úpadku, ale když dáte Singapurany na Jamajku, dostanete Švýcarsko.

Pro všechny odkazy viz originál.

Dvě citace navíc z výše zmíněného sloupku Iana Boyneho o současné Jamajce: „Uvidíte několik lidí ze střední třídy s nějakým levným telefonem, ale mnoho lidí z vnitřního města se nechce

shodit, aby s nimi bylo viděno. Chtějí BlackBerry a jiné módní telefony. Nic špatného na tomto – mimo to, že tito lidi jsou ti samí, kteří žebrají o peníze na oběd, a kteří mají svoje děti doma, protože nemají peníze na cestu autobusem.“

„Lidé budou proklínat vládu za svoji bídu, když jedí jídla z KFC a jiná nezdravá jídla, spíše než aby si připravovali jednoduchá a zdravá jídla, která by je držela pryč od toho, aby museli čekat 20 hodin, aby se jim dostalo lékařské péče v Kingstonské veřejné nemocnici nebo v nemocnici St. Ann’s Bay. Zním rodiny, které velmi zápasí o to, aby si koupily jídlo a základní léky, ale jejich děti jsou oblečeny podle nejnovější módy, jdou na všechny plánované výlety a baví se na nejmodernější elektronice.“

A jen pro zajímavost ještě jeden doplněk k článku o tom, jak je důležitá kultura a Jamajce: Když Jamajka získala nezávislost v roce 1962, míra vražd byla 3.9 na 100 tisíc obyvatel, jedna z nejnižších na světě. Do roku 2009 byla tato míra 62 na 100 tisíc obyvatel, jedna z nejvyšších na světě. To tvrdí aspoň anglická wikipedie v heslu „Jamaica“. Aktuálně jde o asi 45 vražd na 100 tisíc obyvatel. (<https://www.macrotrends.net/countries/JAM/jamaica/murder-homicide-rate>) Pro srovnání (ze stejného zdroje) u nás v České republice byla tato míra v roce 2020 0.72 na 100 tisíc obyvatel!!

(No Ratings Yet)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> **Jak poslat článek?**

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

